

GRATIS GOUD MAGAZINE #2

ALLE HOOGTE-
PUNTEN VAN HET
GRATIS GOUD
FESTIVAL 7 DEC 2016
DEVENTER

**BEZOEKERS
EN BOBO'S
AAN DE TAND
GEVOELD**

Vrijwillig voorwoord

Is het een conferentie, is het een netwerkbijeenkomst, is het een feestje? Dat vroeg ik mij een paar keer af toen ik op het Gratis Goud Festival rondstruinde. Want ik deed aan workshops mee, ontmoette allerlei nieuwe mensen en heb het heel leuk gehad. Wat een bijzondere dag!

Wacht, laat ik mij even voorstellen: ik ben Marlies, actief in een buurtbedrijf in mijn woonplaats Heerlen. En voor wie het niet weet: Heerlen ligt in een krimpgebied en de politiek weet daar niet altijd raad mee. Daar kun je over sippen, maar dat doen wij dus niet. Met allerlei initiatieven proberen we voorzieningen in stand te houden en de leefbaarheid te waarborgen. Ongelooflijk hoeveel energie er dan vrijkomt! Ik zeg wel eens: ik wens iedereen krimp toe, want als er iets voor innovatie en verbroedering zorgt...

Heel interessant was dat ik op het festival collega's uit andere krimpgebieden tegenkwam. Daar heb ik ideeën mee uitgewisseld en dat leidt zeker tot meer. Ik heb ook met mensen van andersoortige initiatieven gesproken, en natuurlijk naar de onvermijdelijke bobo's geluisterd. Ik vond het een superdag. Er is maar één ding dat me niet zint en dat is het woord 'gratis'. Vrijwilligers zijn niet gratis, die zijn onbetaalbaar!

Hier Ilse, ik neem het stokje over van Marlies. Ik ben actief in een taalmaatjesproject in Apeldoorn, waar ik woon. We werken vooral veel met asielzoekers, maar ook met Nederlanders die door taalproblemen in een isolement zijn gekomen. Als vrijwilliger ben je erg gericht op je eigen werk; je collega's en cliënten slokken bijna al je aandacht op. We hebben het op het werk bijna nooit over de toekomst van het vrijwilligerswerk. Fijn dat je daar op een dag als deze over kunt meedenken en discussiëren. Wel gek trouwens, dat er een expertsessie was waar alleen bestuurders werden toegelaten.

Want zeg nou zelf, wie zijn de échte experts als het om vrijwilligerswerk gaat? Ik was het wel eens met die meneer Hurenkamp van de Wiardi Beckmanstichting dat we wat meer van ons mogen afbijten. Het leukst vond ik de prijsuitreiking 's avonds. Ik heb mijn handen stuk geklapt. Zo mooi om die prijswinnaars op het podium te zien! Altijd staan je cliënten centraal, maar deze ene keer in het jaar mag jij even schitteren. Kippenvel kreeg ik ervan. Volgend jaar gaan wij ook voor een nominatie!

Dag, ik ben John, ik ben penningmeester van mijn voetbalclubje. Soms draai ik ook bardiensten, maar ik ben vaker aan de andere kant van de bar te vinden, haha. Het was super om collega's uit andere regio's tegen te komen. Er zijn toch best wel grote verschillen, merkte ik. Ik hoorde dat er bij sommige clubs betaald wordt voor vrijwilligerswerk. Zonde vind ik dat, je hoort dit vanuit je hart te doen. En wat me opviel, was dat sport steeds meer aan andere dingen gekoppeld wordt. Gezondheidsvoorlichting in de wijk, het inburgeren van nieuwe Nederlanders, re-integratie... Ik ging mee met de trip naar SV Helios, daar was ik wel van onder de indruk. Knap hoe ze sport, bedrijfsleven en het maatschappelijke met elkaar weten te verbinden. Ik kreeg wel het idee dat het erg van de betrokken personen afhangt of zoiets lukt. Je moet niet alleen lef hebben, maar ook kunnen overtuigen. En die hoge hakken van de voorzitter helpen misschien ook! Wij zijn nog niet zo ver, maar ik neem dit zeker mee in de eerstkomende bestuursvergadering. Hoogtepunt was voor mij de informatiemarkt. Lekker een beetje rondlopen en kletsen. Dat tromgeroffel rond die Meer dan handen vrijwilligersprijs, dat hoeft van mij niet zo. Ik ben wel gegaan hoor, maar taaide eerder af. Kon ik thuis nog net PSV ten onder zien gaan...

Marlies, Ilse en John

Het Gratis Goud Festival is
een initiatief van Sociaal Werk
Nederland, LSAbewoners
en Vereniging NOV.

Inhoud

- 3 voorwoord
- 6 beelden uit de Lebuïnuskerk
- 8 workshop: het CDA
- 10 impressies van festivalgangers
- 18 trip: SV Helios
- 22 DELA en ING delen uit
- 24 bobo's geportretteerd
- 28 binnenkijken bij een expertsessie
- 31 de Meer dan handen vrijwilligersprijzen
- 34 festivalpraat
- 40 randvoorwaarden voor sterk vrijwilligerswerk

LEES OOK HET
GRATIS GOUD
MAGAZINE #1 MET
43 VRIJWILLIGERS-
PROJECTEN

<http://tinyurl.com/hdwkhdn>

Op het podium van de Lebuïnuskerk, die het hart van het Gratis Goud Festival vormde, vonden de plenaire sessies plaats, enthousiast geleid door Leila Prnjavorac.

'Beter twintig bevlogenen dan vierhonderd niet-betrokkenen'

Wat? Workshop van het CDA
Waar? Stadskantoor Deventer
Waarover? Dilemma's in het vrijwilligerswerk
Aanwezig? Hanke Bruins Slot (Tweede Kamerlid), Frank Kerckhaert (vicevoorzitter van het landelijk CDA-bestuur) en tien deelnemers, waaronder ambtenaren, welzijnswerkers en vrijwilligers

De thema's die in deze workshop worden aangesneden, komen uit de boezem van het CDA zelf. De partij heeft 50.000 leden ('Ooit waren het er 100.000 – het is niet meer zo sexy om politiek actief te zijn', aldus Frank Kerckhaert) en naar schatting 4.000 actieve vrijwilligers. Maar de leden vergrijzen: de gemiddelde leeftijd is 55+. En net als andere vrijwilligers, willen velen niet meer jarenlang hetzelfde doen. Nieuwe leden zijn supergemotiveerd: die willen meteen in de gemeenteraad, terwijl dat niet altijd kan. We krijgen twee dilemma's voorgelegd:

1. Kun je betrokkenheid eisen van je vrijwilligers?
2. Hoe bind je ze en blijf je ze boeien?

In twee groepjes gaan we aan de slag. Bij het **eerste dilemma**, dat onder leiding van Hanke Bruins Slot wordt behandeld, constateren we al snel dat rond vrijwilligerswerk het accent verschuift van de organisatie naar de vrijwilliger. In plaats van dat de organisatie iets aan de vrijwilliger vraagt, verwacht de vrijwilliger iets van de organisatie. 'Hoe meer je vastlegt, hoe meer mensen afhaken', weet een deelnemer. 'Mensen moeten iets kunnen hálén.

Bijvoorbeeld omdat het vrijwilligerswerk een stap is in hun carrière.' Iemand anders betwijfelt of een vereniging, zoals het CDA, nog wel het juiste organisatiemodel is. Passen vrijwilligers niet beter bij coöperaties of burgerinitiatieven? 'Een vereniging klinkt alsof je iets moet doen', zegt deze deelnemer. 'Ik werk zelf met *communities*, dat zijn natuurlijkere en meer flexibele groepen.'

Een andere deelnemer oppert dat de aard en omvang van het vrijwilligerswerk moet afhangen van de beschikbare daadkracht en inzet. Maar dan komt de continuïteit al snel in het gedrang, werpt Hanke Bruins Slot tegen: 'De leden van de voetbalclub verwachten wel dat de training elke keer om half zeven begint.'

Een oplossing die wordt geopperd, is om met twee soorten vrijwilligers te werken: een vaste kern en een flexibele schil. Of dat in taken in plaats van in functies wordt gedacht. 'Iets waar je vroeger één iemand voor zocht met veel tijd, kun je nu beter door drie mensen laten doen.'

Hanke Bruins Slot komt nog met een variant op dit thema: laat één bestuurder meerdere verenigingen bedienen. Sommige huurdersverenigingen blijken dit model al toe te passen.

'Versterk je de wij, dan spreek je ook de ik aan'

Ook bij het **tweede dilemma** weerklinkt al snel dat vrijwilligers niet langer uit trouw of altruïsme aan de slag gaan, maar omdat ze er zelf beter van willen worden. 'Dus moet je ze ook meer bieden, dat ze wat kunnen leren bijvoorbeeld.'

Voert het CDA eigenlijk ontwikkelingsgesprekken met haar vrijwilligers? vraagt een deelnemer. Discussieleider Frank Kerckhaert gaat eerst niet op de vraag in, maar erkent later volmondig dat dit niet zo is. Eigenlijk moet je vrijwilligers net zo binden en boeien als werknemers, zegt iemand: laat dus ook hrm-beleid op ze los. Maar laat starre functieprofielen daarbij achterwege. 'Zoek je een webmaster en krijg je een kandidaat die niet aan de eisen voldoet, maar wel erg is gemotiveerd? Wijs hem dan niet af, maar school hem bij of geef hem een andere functie.' Verschillende

organisaties blijken tegenwoordig bij het werven meer op kwaliteit te focussen dan op kwantiteit. 'Beter twintig bevlogenen dan vierhonderd niet-betrokken vrijwilligers', formuleert een deelnemer het.

Iemand vraagt zich af of het honoreren van de wensen van vrijwilligers niet ten koste gaat van het gemeenschappelijke doel. Maar dat is het probleem niet, werpen anderen tegen: wat knelt, zijn de structuur en de regeltjes. Ook is de cultuur vaak niet afgestemd op vrijwilligers. Net als werknemers hunkeren zij naar een wij-gevoel. Behalve activiteiten die het organisatiedoel dienen, zijn er dus activiteiten nodig die de onderlinge band versterken, zoals barbecues. 'Versterk je de wij, dan spreek je ook de ik aan.'

FESTIVAL GANGERS

Wat bleef de festivalgangers bij? Wat vinden ze leuk aan vrijwilligerswerk en wat is hun ogen een obstakel? We vroegen het ze in de wandelgangen.

deelnemer #1

Naam? Wytske de Pater

Functie? Manager participatie en vrijwilligers bij de ANWB

Indrukken? 'Inspirerend. Ik sprak met een heel bevlogen vrouw die worstelde met de vraag hoe door te groeien met haar initiatief. Herkenbaar, dus ik kon goed meedenken.'

Leuk aan vrijwilligerswerk? 'Dat het voldoening geeft. Je ziet resultaat van je werk, je maakt de wereld mooier. Bovendien werk je met een grote club mensen, dat is fijn.'

Grootste obstakel? 'Dat er te veel regeltjes zijn waar je aan moet voldoen én dat vrijwilligerswerk te vanzelfsprekend wordt gevonden. Vrijwilligerswerk is bijzonder en heeft veel waarde, maar het gebeurt niet vanzelf.'

VRIJWILLIGER 2.0

Onder de invloed van de tijdgeest ontstaan er allerlei nieuwe soorten vrijwilligers, zoals:

- De protestvrijwilliger, die vindt dat het anders moet op een bepaald gebied en die met geestverwanten bijvoorbeeld een energiecoöperatie opricht.
- De flitsvrijwilliger doet nu eens een klusje hier en dan weer een klusje daar.
- De ervaringsvrijwilliger gaat op basis van eigen ervaringen, bijvoorbeeld na een ziekte, anderen helpen.

deelnemer #2

Naam? Marijn Roze
Bedrijf? Buurt Eigen

Indrukken? 'Ik ben aangenaam verrast door de diversiteit van de bezoekers. Ik werk zelf met bewoners, maar zag bijvoorbeeld voor het eerst wat vrijwilligers bij het CDA doen. Verder viel me de worsteling van veel initiatieven op: zet je de organisatie voorop of de vrijwilliger?'

Leuk aan vrijwilligerswerk? 'Dat je iets vanuit jezelf doet dat niet door geld gedreven is. Dat maakt het puur.'

Grootste obstakel? 'De vooroordelen die er bestaan over vrijwilligerswerk. Dat je er lang aan vastzit bijvoorbeeld. Dat is niet meer zo.'

deelnemer #3

Naam? Lesly Reiziger
Functie? Bestuurslid en vrijwilliger bij Stichting Ieder Kind een Eigen Boek

Indrukken? 'Ik ben een bewuste en passievolle vrijwilliger, het deed me goed om gelijkgezinden tegen te komen. Ik heb veel inspiratie en goede ideeën opgedaan. Dat geeft me nog meer uitdaging om de maatschappij beter te maken en mensen te verheffen.'

Leuk aan vrijwilligerswerk? 'De kans om iets voor de samenleving te doen. Je krijgt daarvoor terug dat je je rijk en waardevol voelt.'

Grootste obstakel? 'Wij moeten nog steeds erg knokken voor financiële duurzaamheid. En vrijwilligers kunnen wel wat meer waardering en erkenning gebruiken.'

deelnemer #4

Naam? Carly Salet
Functie? Organisator evenementen bij Granny's Finest

Indrukken? 'Mooi om te zien wat er allemaal gebeurt. Ik vond vooral DeBroekriem erg interessant, die organisatie helpt mensen van vrijwilligerswerk naar betaald werk, dat is een belangrijk onderwerp.'

Leuk aan vrijwilligerswerk? 'Dat je bijdraagt aan iets groters, een maatschappelijk doel, en dat je daar plezier in hebt, er waardering voor krijgt en een netwerk opbouwt.'

Grootste obstakel? 'De materiële waardering. Vaak zijn er trainingen nodig voor vrijwilligers, maar ontbreekt het geld daarvoor. Daar zouden de overheid en het bedrijfsleven op in moeten springen.'

deelnemer #5

Naam? Sylvia de Groot Heupner
Functie? Directeur en taalcoach bij Stichting Het Begint met Taal

Indrukken? 'De diversiteit is leuk. Wij focussen op taalcoaching, maar je ziet hier veel bredere initiatieven. Ik sprak met iemand van het Rode Kruis, we waren het erover eens dat er meer moet gebeuren om mensen mee te laten doen. Misschien gaan we wel samenwerken.'

Leuk aan vrijwilligerswerk? 'Dat het ruimte biedt aan je creativiteit. Je kunt dingen doen waar je nooit eerder aan had gedacht. En het verbindt je met anderen.'

Grootste obstakel? 'Het gemak waarmee de samenleving denkt dat het allemaal wel gebeurt. Vrijwilligerswerk is niet vanzelfsprekend.'

deelnemer #6

Naam? Tineke Franssen

Functie? Voorzitter Stichting Zijweg

Indrukken? 'Mooi vond ik vooral een project dat jongeren die de hele dag met hun iPhone en chips op de bank zitten uit hun isolement haalt.'

Leuk aan vrijwilligerswerk? 'Ik heb nooit eerder zoveel voldoening uit iets gehaald, veel meer dan uit betaald werk. Wij zijn powervrouwen en onze cliënten zijn dat ook, alleen weten ze dat zelf nog niet. Het is zó mooi als je ze uit een uitzichtloze situatie kunt halen...'

Grootste obstakel? 'Door de decentralisatie moeten we lokaal werven, maar wij zijn een gemeente-overstijgend initiatief. Veel gemeenten geven ons niks. De financiering kost ons dus meer inspanning, terwijl we minder binnen halen.'

deelnemer #7

Naam? Willem Messcheart

Functie? Voorzitter dorpskerk
Kolhorn

Indrukken? 'Inspirerend om allemaal mensen te ontmoeten die ook sociaal-maatschappelijk actief zijn. En om vertegenwoordigers van fondsen tegen te komen, die ik persoonlijk kon bedanken.'

Leuk aan vrijwilligerswerk? 'Het is een levenshouding, en het leven is leuk. Je maakt deel uit van de samenleving en daar behoor je je voor in te zetten. Bovendien geeft het vreugde om wat voor elkaar te krijgen. Maar bij mij zijn ze altijd blij als ik weer naar huis ga, want ik ben heel onhandig, haha.'

Grootste obstakel? 'De overheid. Je moet altijd tegen de helling op. Hun basishouding is afwerend.'

18 vereniging

19
WELKOM BIJ
SV HELIOS

EEN SPORTIEF BUURTHUIS IN COLMSCHATE- ZUID

- Wat?** Trip naar SV Helios
Waar? Wijk Colmschate-Zuid, Deventer
Waarover? Het verbinden van sport met werk en zorg
Aanwezig? Grace Brok (voorzitter SV Helios), bestuursleden en vrijwilligers van SV Helios, jongeren die begeleid werken en circa twintig deelnemers, waaronder bestuurders uit de sportwereld, ondernemers en vrijwilligers.

Met een touringcar doorkruisen we Colmschate-Zuid, een wijk met zo'n 10.000 inwoners aan de zuidoostkant van Deventer. We draaien de Corrie Tendeloostraat in en zien dan de velden van voetbalvereniging SV Helios liggen. Hier geen zorgen over giftige korreltjes, want er wordt louter op natuurgras gespeeld. Hoewel het een doordeweekse ochtend is, is het een drukte van belang. Dat is niet alleen vanwege ons bezoek. Bij Helios is er van acht uur 's ochtends tot elf uur 's avonds wel wat te doen: bejaardengymnastiek, koorzang, volksdansen, muziekles en nog veel meer.

Voorzitter Grace Brok, de gangmaker achter deze ontwikkeling, staat ons op hoge hakken bij de deur op te wachten. Ze steekt meteen van wal. Kort gezegd komt het erop neer dat de wijk veel noden kent, zoals vereenzaming, die niet allemaal werden gelenigd. Anderzijds werd het clubgebouw doordeweeks nauwelijks gebruikt. Ook vervallen sportsubsidies en komt er juist meer geld vrij voor sociaal-maatschappelijke activiteiten. Zo

ontstond het idee om een 'sportief buurthuis' te creëren. 'Niet om het echte buurthuis te vervangen, maar om het aan te vullen. We vormen een tandwiel in de wijk.'

Een belangrijke activiteit is het opvangen van jongeren met een beperking. Grace Brok gaat ons voor naar een bedrijfsruimte op het vlakbij gelegen handelspark Weteringen. Het is het bedrijf van de ouders van Erik Bakker, een jongen van de club. 'Ik zeg altijd: gebruik je netwerk.' Aan een grote tafel zitten vier jongeren metalen haakjes te sorteren. Even later lopen we naar een unit naast het clubgebouw die geschonken is door beddenproducent Auping, dat zijn kantoor in het handelspark heeft. In de unit halen jongeren

**Sport, werk en zorg
lopen naadloos in elkaar
over bij SV Helios**

met een beperking computers uit elkaar, om de onderdelen te verkopen, maar ook om er kettingen van te maken. Het is duidelijk: sport, werk en zorg lopen hier naadloos in elkaar over.

Het experiment loopt nu een jaar en er is al veel bereikt, stelt Grace Brok. Maar er zijn ook nog tal van wensen en uitdagingen. Dat de accommodatie meer op de nieuwe activiteiten wordt ingericht bijvoorbeeld. En dat de jongeren uitstromen naar de nabij gelegen bedrijven. Of werknemers daarvan op hun beurt aan het sporten slaan. 'De rode draad in alles wat we doen, is dat je dicht moet blijven bij wie je bent, dus er moet altijd een link met sporten en bewegen zijn.'

Positieve neveneffecten zijn dat de gemeente enthousiast is en dat het experiment nieuwe leden en vrijwilligers trekt. Maar desgevraagd erkent Grace Brok dat de nieuwe activiteiten geen wens van de leden zelf waren en dat sommigen er nog steeds aan moeten wennen. 'Ik kan me

goed voorstellen dat leden vragen: wat krijgen we hiervoor terug?' Daarom gebruikt ze het goede contact met de gemeente om ook de club zelf vooruit te helpen. Een wens is bijvoorbeeld dat de gemeente voor de aanleg van kunstgrasvelden zorgt.

'Ik noem dit een voorliggende voorziening', besluit de tomeloze voorzitter, voordat ze de deur weer voor ons openhoudt om ons uitgeleide te doen. 'Ik denk dat dit model de toekomst heeft. Maar er is geen blauwdruk voor. Ik denk dat er wel een generatie overheen gaat voordat dit is uitgekristalliseerd. Allerlei dingen moeten nog duidelijk worden. We hebben bijvoorbeeld een omgevingsvergunning, toch werken we nog onder een gedoogbeleid. De gemeente juicht het toe dat sport en het maatschappelijke met elkaar worden verbonden, maar wij lopen wel nog erg op hen voor.'

<http://svhelios.nl>

DELA en ING delen uit

Presentator Leila Prnjavorac stamppt enthousiast met haar voet op het podium in de Lebuïnuskerk: 'Ik heb geleerd dat je zo rijke stinkers wakker maakt.' En zie, het helpt!

Zet vrijwilligers met een beperking in. Dan komen ze uit de klassieke rol van hulpontvanger en kunnen ze anderen en zichzelf hun talenten tonen. Dat is de aanpak van het DELA goedendoelenfonds. Motto: 'Onbeperkt!' Niet zo gek dus dat het fonds op het Gratis Goud Festival prijzen geeft aan juist deze drie initiatieven:

Wegwijs op Zon & Schild: *ex-cliënten wijzen als gids, herkenbaar aan hun bodywarmer met opdruk, bezoekers van deze ggz-instelling de weg. De prijs van 500 euro valt in goede aarde en zal besteed worden aan een bezoek aan museum Het Dolhuys in Haarlem en een etentje.*

Prokkelambassadeurs van Talant: *overal in het land duiken cliënten van zorginstelling Talant op om te 'prokkelen' (= ontmoetingen hebben met mensen zonder beperking). De prijs van 750 euro wordt besteed aan activiteiten in 2017, vertellen de gelukkige winnaars op het podium.*

Ambassadeurs van het KNGF: *op scholen, bij bedrijven en andere doelgroepen leggen de ambassadeurs uit wat een blindegeleidehond kan betekenen. Het geldbedrag van 1.000 euro*

wordt gebruikt om nog meer ambassadeurs op te leiden, aldus de KNGF'ers, wier hond goed van pas komt bij het bestijgen van het podium in de Lebuïnuskerk.

Het ING Nederland fonds, dat pas sinds 2015 bestaat, helpt verenigingen en stichtingen die Nederland sterker maken. Meteen al in het eerste jaar werden ruim 400 lokale initiatieven gesteund. Gaat het normaal om bedragen van 1.000 tot 5.000 euro, op het Gratis Goud Festival gaf het fonds twee keer 10.000 euro weg aan:

Fier: *deze organisatie met wortels in Friesland is landelijk expert in het voorkómen en stoppen van geweld in afhankelijkheidsrelaties. Meisjes die slachtoffer zijn van eergeweld en mensenhandel krijgen bijvoorbeeld weer toekomstperspectief door de inspanningen van Fier.*

Het Begint met Taal: *duizenden vrijwilligers zetten zich op 161 plekken in Nederland in om anderstaligen – in ons land zijn dat zo'n 600.000 mensen – via taalcoaching te helpen om hun plek in de maatschappij te vinden.*

Met de klok mee: de gelukkige ontvangers van Talant, Fier, Het Begint met Taal, KNGF en Zon & Schild

BOBO'S

Geen festival zonder bobo's. We portretteerden drie zeer betrokken politici.

Hanke Bruins Slot, Tweede Kamerlid voor het CDA

'Denk vanuit de vrijwilliger, niet vanuit de organisatie'

In het fraaie stadskantoor van Deventer, versierd met kingsize vingerafdrukken van Deventenaren ('Daar zitten ook middelvingers bij van tegenstanders van de nieuwbouw', verklapt een ingewijde) vindt de CDA-workshop plaats. Parlementariër Hanke Bruins Slot leidt in: 'Ik heb veel vrijwilligersorganisaties bezocht en merk dat ze tegen van alles aan lopen. Zo zijn er veel belemmeringen om onkosten te vergoeden. En er zitten allerlei regeltjes in de weg. Neem de inzet van verkeersregelaars bij een groot evenement: die moeten in alle gemeentes waar dit speelt een aanstellingspas aanvragen. Ik bespeur een verlangen om meer vanuit de vrijwilliger en minder vanuit de vrijwilligersorganisatie te denken. Onderzoek eens andere vormen van betrokkenheid. Het zogenoemde fitnessmodel bijvoorbeeld: dat je meer vrijwilligers hebt dan nodig, zoals een sportschool meer leden heeft dan er komen sporten. Dan kun je vrijwilligers flexibeler inzetten.'

TRENDS IN VRIJWILLIGERSWERK

- Steeds meer vrijwilligers komen bij een project door samenwerking met een andere organisatie, zoals een bedrijf of een school.
- Verschillende doelen worden gecombineerd: natuurbehoud en eenzaamheidsbestrijding bijvoorbeeld.
- Mensen die zelf steun hebben gehad of kunnen gebruiken, zoals werklozen, zetten zich zelf ook in voor anderen.

Jeroen Olthof, voorzitter Sociale Pijler G32 (club van grote en middelgrote steden)

'Laat het goud nog meer blinken!'

Het Gratis Goud Festival is nog maar net begonnen of Jeroen Olthof ondergaat een vervreemdende, maar bijzondere ervaring. Twee statushouders uit Afghanistan spreken hem vanaf het podium in de Lebuïnuskerk in hun eigen taal toe. Net als de meeste aanwezigen begrijpt hij er niets van. Door gebaren ('Sta op') komt hij er langzaam achter wat de bedoeling is. Verbaal én non-verbaal loodsen de twee hem naar het podium, waar hij de zaal mag toespreken. Olthof is onder de indruk van het experiment. 'Ik snapte even heel goed hoe moeilijk het is als je net in Nederland aankomt.'

Zijn dagopdracht voor de festivalgangers: 'Laat het goud nog meer blinken en ga na wat de randvoorwaarden hiervoor zijn.' De statushouders, van wie er eentje nog maar zestien maanden in Nederland is, spreken overigens prima Nederlands – met dank aan een taalmaatjesproject.

Jan Jaap Kolkman, wethouder Meedoen, werk & inkomen en Wonen in Deventer

'De vrijwilligers aan de macht!'

Onder begeleiding van dreunende muziek betreedt SV Helios, de maatschappelijk actieve voetbalclub uit Deventer, het podium van de Lebuïnuskerk. Voorzitter Grace Brok onderwerpt de zaal aan een potje ochtendgymnastiek en Jan Jaap Kolkman sluit daar meteen bij aan: 'SV Helios zorgt ervoor dat mensen niet denken in termen van ziek zijn, maar in bewegen en actief zijn, op een leuke manier. Stel je toch eens voor dat alle vrijwilligers in Nederland zouden staken. Dan ligt het hele land plat! Echt, je bent niet meer van deze tijd als je niet weet wat vrijwilligerswerk is.'

Zijn dagopdracht voor de festivalgangers: 'Het barst van de ambtenaren die vrijwilligerswerk doen. Ik vraag hen: denk tijdens je werk ook eens als een vrijwilliger. Dan wil je af van de rare regeltjes en wil je juist kanalen doorblazen. De vrijwilligers aan de macht!'

**'Kijk uit met jezelf
expert noemen'**

Jan Jaap Kolkman,
wethouder Deventer

Hoe zouden we de vereniging moeten
inrichten om tijd moet te komen aan de
wijze & tijd waarop mensen zich in deze
tijd willen inzetten.

Over zonne-energie en oude helden

28

Wat? VWS-expertsessie
Vrijwillige Inzet
Waar? Stadskantoor Deventer
Waarover? De toekomst van het
vrijwilligerswerk
Aanwezig? Staatssecretaris Martin van
Rijn, ambtenaren van VWS
en circa 25 bestuurders,
beleidsmedewerkers, weten-
schappers en vertegenwoor-
digers van vrijwilligersorgani-
saties.

Vrijwilligerswerk bloeit! Dat komt deels door zonne-energie, zegt Lucas Meijs, hoogleraar Volunteering, Civil Society and Businesses aan de Erasmus Universiteit. Meijs trapt de (besloten) expertsessie Vrijwillige Inzet af. De 'vrijwilligersprofessor' legt uit: zonne-energie zijn de spontane erupties van solidariteit die je ziet bij bijvoorbeeld een vluchtelingenstroom.

**LEES OOK HET
GRATIS GOUD
MAGAZINE #1 MET
43 VRIJWILLIGERS-
PROJECTEN**

<http://tinyurl.com/hdwkhdn>

Maar er is meer dat de groei van vrijwilligerswerk verklaart, zoals:

- het past in de participatiesamenleving
- er melden zich nieuwe partijen, zoals scholen
- vrijwilligersmanagement wordt een vak
- door internet is vrijwilligerswerk makkelijker te organiseren
- er komen nieuwe vormen op die het ook voor jongeren aantrekkelijk maken/houden.

Obstakels zijn er ook nog altijd. Twee taaie:

- organisaties besturen blijft tijdrovend; hoe flexibiliseer je dat?
- hoe neem je afscheid van 'oude helden', mensen die door jarenlange inzet van grote waarde zijn, maar die ook verjonging en vernieuwing tegenhouden?

Bestuurders, beleidsmedewerkers, wetenschappers en vertegenwoordigers van vrijwilligersorganisaties buigen zich tijdens deze expertsessie over de toekomst van het vrijwilligerswerk. Er komen heel wat wensen voorbij:

- haal de maatschappelijke stage – die jongeren klaarstoomde voor vrijwilligerswerk – terug
- zorg ervoor dat mensen met een uitkering makkelijker aan de slag kunnen
- maak vrijwilligerswerk vooral licht en aantrekkelijk
- verkort de werkweek, zodat mensen makkelijker iets naast hun baan kunnen doen
- geef vrijwilligers meer rechten, bijvoorbeeld op buurtniveau
- verminder de papierwinkel voor vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties
- zorg voor een goede match tussen vraag en aanbod.

'Vrijwilligerswerk is niet weg te denken, maar moet je het regelen of ontregelen?', vraagt staatssecretaris Martin van Rijn van VWS zich aan het slot van de sessie af. Een deel van het antwoord weet hij al: 'Ga niet denken voor de mensen die het doen.'

29

Uitreiking Meer dan handen vrijwilligersprijs 2016

Een nieuw tv-format is geboren

'Vrijwilligers zijn het cement van de samenleving. En als die samenleving trilt, is dat cement extra hard nodig.'

Dat compliment van staatssecretaris Martin van Rijn kunnen de vrijwilligers in de grote zaal van de Deventer Schouwburg alvast in hun zak steken. De toon is gezet: vanavond wordt het een feestje, tijdens de uitreiking van Meer dan handen vrijwilligersprijs 2016.

Niet de cliënten, maar de vrijwilligers staan centraal. En door de enthousiaste presentatie van televisiepresentator John Williams zit de stemming er al snel goed in. Sommige bezoekers klagen na afloop over pijn in hun handen, zo vaak worden ze verzocht om te applaudisseren.

De jury keek dit jaar vooral naar hoe er met de vrijwilligers wordt gewerkt, vertelt NOV- en juryvoorzitter Ella Vogelaar. Worden ze serieus genomen, goed geïnformeerd, geschoold, begeleid en gewaardeerd?

Uit 400 inzendingen zijn achttien nominaties gedistilleerd in de categorieën landelijk, lokaal en meest bevlogen vrijwilliger (VriendenLoterij Passieprijs). De jury prijzen zijn goed voor 5.000 euro, de publieksprijzen voor 2.000 euro. Vrijwilligers die uitverkoren zijn, krijgen een reischeque.

De strijd was zinderend, vertelt Ella Vogelaar. En de betrokkenheid groot: meer dan 10.000 mensen hebben hun stem uitgebracht voor de publieksprijzen. Als zij uitgebreid het getrapte jureerpro-

ces uit de doeken doet, roept John Williams, die voor RTL werkt: 'Dat is een tv-format!'

Speciale aandacht is er voor de rol van gemeenten. Meer dan de helft van de projecten werkt hiermee samen en 85 procent van die helft is daar tevreden over. Utrechts burgemeester Jan van Zanen, tevens jurylid, legt op het podium uit hoe dat moet: 'Je geeft snel vergunningen, centjes en technische ondersteuning.' Toch geeft de Rotterdamse ambtenaar Charlotte de Bruijn, door vrijwilligersorganisatie Hotspot Hutspot in het zonnetje gezet, collega's vaak op hun sodemieter: 'Ze blijven nog te veel op kantoor zitten. Je moet er op uit, de wijken in, vragen wat de initiatieven nodig hebben. Zij hebben ons niet nodig, wij hebben hen nodig!'

www.vrijwilligersprijsen.nl

DE GENOMINEERDEN

Landelijk: DeBroekriem, Granny's Finest, Scouting Nederland, TijdVoorActie, Zijweg, StigmaTour.

Lokaal: Hotspot Hutspot, SV Helios, VoedselLoket Almere, Prachtlint, De Klup, Berflo Es.

VriendenLoterij Passieprijs: Eliene Sietsma (Stichting Stomaatje), Eva Nijhoff (Gezond Natuur Wandelen), André Blaauwgeers (Griendtsveenpark in Amsterdamscheveld), Flore Brummans (Stichting Wilskracht), Khalid Ben Souni (Hotspot Hutspot) en Esmeralda Jongmans (Stichting Florakokjes).

'Heb jij een beperking en doe je vrijwilligerswerk? Wij helpen je!'

Onbeperkt!

Door iets goeds te doen voor een ander geven we het leven meer betekenis. Dat geldt voor iedereen, ook voor mensen met een beperking. Met het thema Onbeperkt! vraagt het DELA goededoelenfonds hen om hun kwaliteiten in te zetten als vrijwilliger, samen met leden en medewerkers van coöperatie DELA. Daarbij is het de bedoeling dat mensen met een beperking het project uitvoeren.

Heb je een beperking of ken je iemand met een beperking die vrijwilligerswerk doet? Doe dan een aanvraag bij het DELA goededoelenfonds.

www.delafonds.nl

facebook.com/delafonds

coöperatie
DELA
goededoelenfonds

And the winners are...

32

Prachtlint, dat bermen tussen Alblisserdam en Leerdam met bloemen inzaait, ontvangt de publieksprijs in de categorie lokaal. 'Wij zijn blij dat iets wat zelf niet kan spreken, gewonnen heeft', zeggen de winnaars, die getooid zijn met fraaie bloemenhoeden.

Flore Brummans, al ruim vijftien jaar meer dan fulltime actief voor Stichting Wilskracht, kon er door omstandigheden helaas niet bij zijn. Zij kreeg van de jury de Passieprijs toebedeeld.

Het publiek gunt de Passieprijs aan **André Blaauwgeers**, die al vanaf de oprichting dertig jaar geleden betrokken is bij het Griendtsveenpark in Drenthe. André loopt enthousiast naar de rand van het podium om het publiek zijn prijs van dichtbij te tonen.

DeBroekriem, een platform voor werkzoekenden met als slagzin 'Tot nooit!', omdat ze cliënten die werk hebben gevonden nooit meer terug hopen te zien, sleept in de categorie landelijk zowel de juryprijs als de publieksprijs in de wacht. Volgens VWS-staatssecretaris Van Rijn hebben ze 'verbluffende resultaten' geboekt. Met de prijs gaan ze een trainingsprogramma voor vrijwilligers opzetten.

VoedselLoket Almere wint in de categorie lokaal de juryprijs. 'Innovatief en geworteld in de samenleving', zegt staatssecretaris Van Rijn erover. 'Meer dan een voedselbank', voegt jurylid Kim Putters, in het dagelijks leven directeur van het Sociaal en Cultureel Planbureau, daar aan toe.

Stel je eens voor...

een samenleving waaraan iedereen meedoet.

Zo'n samenleving begint met mensen die initiatieven nemen om anderen te betrekken, verbinden en verrijken.

Wij steunen deze initiatieven met geld, kennis en een professioneel netwerk.

Kijk op www.vsbfonds.nl

de bezoekers van het Over het IJ Festival de ouderen van Zona's Kiosk, studenten van de beurs, de vrijwilligers van de Voorleesexpress, de acteurs van Toneelverenig NieuwLeven, de dansers van Venlo Danst, vrouwen van Tiernmoeder project, de bezoekers van de Kunstakademie de leerlingen van PrinsHeerlijk, Het publiek van Holland Opera de reizigers van Zeereis in het Scheepvaartmuseum, de zangers van Popkoor The Happening, de buurtgenoten de Vonk, de kinderen Hoe van Papier, de gebruikers van Dorpshuis Schingen-Slagterp, de jongetalenten van h Grachtenfesti de deelnemer aan de Langs Eettafel, de bewonderaars van de Hermitage, jongeren van het Young Art Festival, de kanshebbers op de Nationale Zorgvernieuwingsprijs, de bezoekers van Festival 5D, de muzikanten van de Koninklijke Harmonie Lotum, de scout van Scouting Hanzeluiden, de kinderen van Speeltuin Westernieland de bezoekers van Eye, de wandelaars van Geopark de Hondsrug, de

'ER HEERST HIER GOUDKOORTS, VRIJWILLIGERS ZIJN ERG GEWILD!'

LEILA PRNJAVORAC, PRESENTATOR GRATIS GOUD FESTIVAL
'JE BENT NIET MEER VAN DEZE TIJD ALS JE NIET WEET WAT VRIJWILLIGERSWERK IS'

JAN JAAP KOLKMAN, WETHOUDER DEVENTER
'VRIJWILLIGERSWERK IS EEN LEVENSHOUDING. EN HET LEVEN IS LEUK'

WILLEM MESSCHAERT VAN DORPSHUISKERK KOLHORN
'NEDERLAND KENT VAN OUDSHER VEEL GEMEENSCHAPS- ZIN, WE ZIEN NAAR ELKAAR OM. DAT IS BETER DAN EEN VERZEKERINGSSAMENLEVING'

MARTIN VAN RIJN, STAATSSECRETARIS VWS
'LAAT HET GOUD NOG MEER BLINKEN!'

JEROEN OLT Hof, WETHOUDER ZAA NSTAD
'DAT VRIJWILLIGERSORGANISATIES ELKAAR BECONCURRE- REN IS NIET ERG; CONCURRENTIE GEEFT ENERGIE'

LUCAS MEIJS, 'VRIJWILLIGERSPROFESSOR'
'IK HOOR VANDAAG IETS TE VEEL ZELF-FELICITATIE, ZO VAN: WAT DOEN WIJ HET TOCH GOED'

MENNO HURENKAMP, DIRECTEUR WIARDI BECKMAN STICHTING

'IK PROEF EEN VERLANGEN OM MEER VANUIT DE VRIJWILLIGER EN MINDER VANUIT DE VRIJWILLIGERSORGA- NISATIE TE DENKEN'

HANKE BRUINS SLOT, TWEDE KAMERLID VOOR HET CDA

'DOOR VRIJWILLIGERSWERK KUN JE DINGEN
DOEN WAAR JE NOOIT AAN HAD GEDACHT'
SYLVIA DE GROOT HEUPNER VAN STICHTING
HET BEGINT MET TAAL

'VRIJWILLIGERSWERK IS NIET BEDOELD OM DE GATEN
OP TE VULLEN DIE DE OVERHEID LAAT VALLEN'

MENNO HURENKAMP, DIRECTEUR WIARDI
BECKMAN STICHTING

'GEBRUIK JE NETWERK'

GRACE BROK, VOORZITTER SV HELIOS

'IK HEB NOOIT EERDER ZOVEEL VOLDOENING
UIT IETS GEHAALD'

TINEKE FRANSSSEN VAN STICHTING ZIJWEG

'IK HOUD NIET VAN DE TERM VRIJWILLIGER.
HET IS WERK, EEN AMBACHT'

MENNO HURENKAMP, DIRECTEUR WIARDI
BECKMAN STICHTING

'IK NOEM MEZELF EEN NIET-BETAALDE PROFESSIONAL'

JAN KOSTER, BESTUURDER STICHTING IDEËLE ADVISERING

'LEUK AAN VRIJWILLIGERSWERK IS DAT JE
DE WERELD MOOIER MAAKT'

WYTSKE DE PATER, MANAGER PARTICIPATIE EN VRIJWILLI-
GERS BIJ DE ANWB

'ALS NEDERLAND GEEN VRIJWILLIGERS HAD,
STOND ALLES STIL'

LUCAS MEIJS, 'VRIJWILLIGERSPROFESSOR'

MET EEN GOED IDEE
KUNNEN WE
SAMEN
IETS GAAN

DOEN

NATIONALE
POSTCODE
LOTERIJ

DOEN.NL

Ben jij bezig met het opzetten van een verrassende ontmoetingsplek in jouw buurt, dorp of streek? Misschien kunnen wij wat voor je DOEN. Vanuit de bijdrage van de Nationale Postcode Loterij ondersteunen wij dergelijke initiatieven. Op www.doen.nl/nieuweontmoetingsplekken vind je meer informatie over het programma en de criteria waaraan jouw initiatief moet voldoen.

MEER INSPIRATIE OPDOEN?

In de Inspiratiegids van Stichting DOEN staan ondernemende initiatiefnemers centraal die vertellen over hun aanpak en uitdagingen. Hun projecten staan model voor vele initiatieven in Nederland waarbij mensen hard werken aan een meer sociale samenleving.

www.doen.nl/nieuweontmoetingsplekken

STICHTING DOEN

- 📧 Safka Overweel: safka@doen.nl
- 📧 Nicole Rietvelt: nicole@doen.nl
- 🐦 @StichtingDOEN
- 📘 www.facebook.com/stichtingdoen

ONDERSTEUND DOOR DOEN

UNIEKE ONTMOETINGSPLEK VOOR EN DOOR DE BUURT

De wijk Boschveld in Den Bosch is een levendige ontmoetingsplek rijker. Vanuit een voormalig winkelpand worden door sociale coöperatie Copernikkel uiteenlopende activiteiten georganiseerd. Voor en door buurtbewoners. Zo brengt Copernikkel buurtbewoners met verschillende achtergronden met elkaar in contact. En dat is belangrijk, want samen bereik je meer dan alleen!

BEWONERS GEVEN WIJK EEN HART

ONDERSTEUND DOOR DOEN

Door het sluiten van de wijkbibliotheken misten veel Rotterdammers een plek om elkaar te ontmoeten. Dankzij de inzet van meer dan 100 vrijwilligers, van alle leeftijden en met zeer diverse achtergronden, is daarom Leeszaal Rotterdam West opgericht. Een nieuwe ontmoetingsplek rond taal, literatuur en verbeelding; een plek waar je mooie boeken kunt vinden en de koffie altijd klaar staat.

WAARMAAKPLEK VOOR BEWONERSIDEËËN

Bewoners zijn zelf verantwoordelijk voor hun leefomgeving. Niet iedereen met een idee weet direct hoe je dat aan moet pakken. Daarom startte BS22 een werkplaats voor ideeën. De deur staat er altijd open voor (Groenlose) verbeteraars die samen met lokale ondernemers de stad leuker, beter en mooier willen maken. En ook voor niet-Grollenaren, die hier inspiratie op willen doen.

ONDERSTEUND DOOR DOEN

Burgerinitiatieven laten groeien

Advies nodig bij het verbeteren, vernieuwen of mooier maken van jouw idee? Wij staan voor je klaar. KNHM is een adviseursnetwerk dat bestaat uit vrijwilligers en Arcadis-medewerkers. Samen zitten we aan tafel bij burgers en sociale ondernemingen en geven kosteloos kennis, inspiratie en toegang tot ons netwerk.

Benieuwd wat we voor jou kunnen doen?

www.knhm.nl

YOUNG IMPACT

40

RANDVOORWAARDEN VOOR STERK VRIJWILLIGERSWERK

Tijdens het Gratis Goud Festival is er druk gecrowdsourced. Want zeg nou zelf: de beste experts zijn vrijwilligers en mensen die voor vrijwilligersorganisaties werken zelf! Het was voor het eerst dat we met drie organisaties gingen crowdsourcen. Vrijwilligers, actieve bewoners, sociaal werkers, maar ook veel beleidsmedewerkers en gemeenteambtenaren gingen op zoek naar de randvoorwaarden voor sterk vrijwilligerswerk. Festivalbezoekers hebben getwitterd, gefaceboekt en gewhatsapt over alle excursies en sessies. Ook hebben ze ouderwets kaartjes ingevuld. Al die input is verwerkt in het Gratis Goud magazine #3. Hierin beschrijven we zo volledig mogelijk de randvoorwaarden voor sterk vrijwilligerswerk.

We vermelden er hier vast een aantal die duidelijk naar voren kwamen gedurende de energieke dag. Wat één van de belangrijkste voorwaarden betreft hebben de organisatoren van het Gratis Goud Festival samen al een grote stap gezet: ga voor samenwerking!

De eerste gezamenlijke randvoorwaarden:

- * Koester vrijwilligers
- * Maatschappelijk initiatief heeft recht op een thuis
- * Maak scholing en trainingen mogelijk
- * Behandel elkaar gelijkwaardig, wees partners
- * Erken de grenzen van burgerkracht en vrijwillige inzet
- * Maak vrijwilligerswerk mogelijk voor iedereen
- * Zorg ervoor dat vrijwilligerswerk de vrijwilligers geen geld kost
- * Zorg voor financiële duurzaamheid!
- * Ga voor samenwerking, ook lokaal
- * Sluit aan bij nieuwe generaties
- * Maak sterke regionale en landelijke netwerken mogelijk
- * Schrap belemmerende regels!
- * Sta open voor elkaar en leer van elkaar

Wat is Young Impact?

Young Impact gelooft niet in wachten tot je volwassen bent om wat voor de wereld te betekenen en verschil te maken. Jongeren kunnen de wereld nu al veranderen! Met een inspirerend programma reizen we langs scholen in Nederland. We helpen jongeren ontdekken wat zij willen veranderen in de wereld en welke talenten en tools je kunt inzetten om dat te doen. Het succes vieren we jaarlijks tijdens Young Impact Celebration. Een waanzinnig feest met (inter)nationale iconen, artiesten en live inspiratie voor nog meer positieve verandering.

HOEZO LATER!?
IK WIL NU IETS
DOEN.

OP ZOEK NAAR
JONGE
VRIJWILLIGERS?
WIJ HELPEN JE!

De marktplaats

Young Impact houdt niet op na de celebration. We inspireren jongeren om ook daarna aan de slag te blijven als vrijwilliger. Hiervoor kunnen ze terecht op de marktplaats van Young Impact waar alle vraag en aanbod op het gebied van vrijwillige inzet samenkomt. Hier kunnen organisaties terecht voor het plaatsen van vrijwillige vacatures en de jonge vrijwilligers voor het plaatsen van hun aanbod. Ook op zoek naar vrijwilligers en een vacature plaatsen? Ga naar:

www.marktplaats.youngimpact.nl

Young Impact is een initiatief van:

Klop eens aan bij het Oranje Fonds!

Uw stichting, vereniging of organisatie draagt bij aan het sociale gezicht van Nederland. U ziet waar het beter kan en ontwikkelt activiteiten, als vrijwilliger of als professional. Maar: hoe komt u aan voldoende geld of subsidie voor deze nieuwe of extra activiteiten? Klop eens aan bij het Oranje Fonds.

Kijk op oranjefonds.nl

ING Nederland fonds

G32

www.gratisgoudfestival.nl

**LEES OOK HET
GRATIS GOUD
MAGAZINE #1 MET
43 VRIJWILLIGERS-
PROJECTEN**

<http://tinyurl.com/hdwkhdn>

**GRATIS GOUD
FESTIVAL**

